

KUOPION HALLINTO-OIKEUS

Puijonkatu 29 A, PL 1744

70101 KUOPIO

Puhelin 029 56 42500

Faksi 029 56 42501

22.3.2012

Oikeusministeriö

Asia: Lausunto luonnoksesta oikeusturvaohjelmaksi

Kuopion hallinto-oikeus kohteliaimmin lausuu seuraavaa.

Oikeusturvaohjelman ehdotukset ovat konkreettisia ja kannatettavia.

Ohjelmassa on nostettu hyvin esille hallinto-oikeuksien aseman ja tehtävän selkeyttäminen suhteessa hallintoon ja toisaalta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Hallinnon toimivuuteen tulee panostaa ja hallinnon oikaisumenettelyä tulee kehittää edelleen. Korkeimman hallinto-oikeuden asemaa ennakkopäätöstuomioistuimena tulee vahvistaa.

2. Myös hallinto-oikeuksien osalta on hyvä arvioida, onko olemassa sellaisia tuomioistuimissa käsiteltäviä asioita, jotka luonteensa puolesta olisi tarkoituksenmukaisempaa ratkaista hallinnossa. Muutos edellyttää luonnollisesti hallinnon omien oikeusturvamekanismien kehittämistä. Nykyisin hallinto-oikeuden toimivaltaan kuuluvat mielenterveyslain mukaiset alistusasiat voisi olla yksi arvioitava asiaryhmä.

4. Hallintotuomioistuinten päätösten ohjausvaikutusta voitaisiin parantaa mm. kiinnittämällä huomiota päätösten kirjoitustapaan. Kuopion hallinto-oikeudessa on meneillään kokeilu, jossa ratkaisut pyritään kirjoittamaan siten, että tunnistetiedot ja tapauskuvaus poistamalla pääosa päätöksistä on sellaisenaan julkaistavissa. Kokeilun tavoitteena on vahvistaa hallinto-oikeuden päätösten ohjausvaikutusta julkaisemalla merkittävästi enemmän annettuja ratkaisuja.

5. Asiaryhmien hajauttaminen kaikkiin hallinto-oikeuksiin tulisi valmistella ja toteuttaa mahdollisimman pian. Tässä kohdassa esitetyistä toimenpiteistä tämä tulisi toteuttaa ensimmäisenä.

Hallinnon oikaisumenettelyn käyttöalaa tulisi edelleen laajentaa. Asioiden käsittelyn joutuisuuden kannalta on merkittävää, että oikaisumenettelyssä voidaan korjata sellaiset virheellisuudet, jotka eivät edellytä tuomioistuimen oikeudellista arviointia.

14. Hallinto-oikeuksien rakenneuudistus tulisi tehdä mahdollisimman nopeasti. Siirtymäajan tulisi olla mahdollisimman lyhyt kuitenkin siten, että hallitusta muutoksesta ja henkilökunnan siirtymisestä uusiin tehtäviin huolehditaan.

15. Selvitys tuomioistuinhallinnon keskusviraston perustamiseksi tulisi aloit-

taa. Tuomioistuimet ovat nykyisin oikeusministeriön suorassa ohjauksessa muiden virastojen kuuluessa oman keskusvirastonsa ohjaukseen.

Oikeusministeriön panostus tuomioistuinten johtamiskulttuuriin, esim. koulutukseen panostamalla, on ollut hyvää ja tuloksellista. Johtamisen tuomioistuimissa tulisi olla kyllin houkuttelevaa ja palkitsevaa jotta johtotehtäviin saataisiin parhaat mahdolliset henkilöt.

17. Ratkaisukokoonpanoja tarkasteltaessa tulee huomioida tarve virkarakenteen muuttamisesta tuomaripainotteiseksi. Tuomaripainotteinen virkarakenne edellyttää hallinto-oikeuksissa työtapojen uudistamista siten, että tuomarin työpanos kohdistetaan käsittelyprosessin kaikkiin vaiheisiin. Kuopion hallinto-oikeudessa mainitunlainen uudistus on jo toteutettu.

Esittelymenettelyä tulisi tarkastella asioiden käsittelyn taloudellisuuden ja tuloksellisuuden sekä oikeudenkäynnin keston näkökulmasta. Yksinkertaisimmissa asioissa esittelymenettely ei ole tarkoituksenmukaista. Esittelymenettelyn osalta tulisikin selvittää, missä asioissa sen säilyttäminen on tarkoituksenmukaista.

19. Nyt toteuttavan rakenneuudistuksen jälkeen on hyvä avata keskustelu tuomioistuinlinjojen yhdistämisestä.

35. Viraston pitkäjänteisen kehittämistoiminnan kannalta on tärkeää, että virastoa koskeva suunnittelu ja tulosohjaus on riittävän vakaata ja pitkäjänteistä. Toisaalta joustava ja riittävän nopea määräaikaisten resurssien kohdentaminen on hyvin tärkeää erityisesti tilanteessa, jossa uhkana on tuomioistuimen ruuhkautuminen. Kuopion hallinto-oikeuden autoveroprojekti vuonna 2010 on hyvä esimerkki onnistuneesta määräaikaisten resurssien kohdentamisesta.

Veijo Tarukannel
ylituomari

Paula Sorjonen
hallintopäällikkö